

Spis treści

Wykaz skrótów	XVII
Wykaz literatury	XXI
Przedmowa do dwudziestego trzeciego wydania	XXV
Rozdział I. Ogólne wiadomości o prawie pracy	1
§ 1. Pojęcie, przedmiot i funkcje prawa pracy	1
I. Praca jako przedmiot regulacji prawnej	1
II. Praca a służba publiczna	3
III. Praca a zatrudnienie niepracownicze	4
IV. Przedmiot prawa pracy	6
V. Prawo pracy jako gałąź prawa	9
VI. Funkcje prawa pracy	10
VII. Aksjologiczny fundament prawa pracy	11
VIII. Prawo pracy a rozwój	13
§ 2. Podstawowe zasady prawa pracy	14
§ 3. Równe traktowanie pracowników	23
I. Podstawy i zakres równego traktowania	24
II. Dopuszczalne różnicowanie	25
III. Odpowiedzialność pracodawcy	26
§ 4. Źródła prawa pracy	28
I. Pojęcie i rodzaje źródeł prawa pracy	29
II. Konstytucja RP	33
III. Kodeks pracy	34
1. Zakres regulacji	34
2. Charakter norm	36
IV. Odrębne akty ustawowe	37
V. Akty wykonawcze	38
VI. Pragmatyki pracownicze (służbowe)	38
VII. Kodeks cywilny jako pomocnicze źródło prawa pracy	40
1. Prawo pracy a prawo cywilne	40
2. Przesłanki stosowania przepisów Kodeksu cywilnego	40
3. Odpowiednie stosowanie	43
VIII. Źródła zbiorowego prawa pracy	43
IX. Układy zbiorowe pracy	44
X. Porozumienie zbiorowe	45
XI. Akty wewnątrzzakładowe	46
1. Regulamin pracy	46
2. Regulamin wynagradzania	48
3. Statut	49

XII. Umowy międzynarodowe	50
XIII. Prawo unijne	51
§ 5. Pojęcie, cechy i strony stosunku pracy	54
I. Pojęcie i cechy stosunku pracy	55
1. Pojęcie stosunku pracy	55
2. Cechy stosunku pracy	56
3. Obowiązkowy charakter stosunku pracy	59
II. Podmioty (strony) stosunku pracy	60
1. Pracodawca	60
2. Zmiana pracodawcy	63
2.1. Kontynuacja stosunku pracy	63
2.2. Zawiadomienie pracowników	64
2.3. Rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika	64
2.4. Odpowiedzialność pracodawcy	65
3. Pracownik	65
III. Zdolność do czynności i działań prawnych w sprawach z zakresu prawa pracy	66
1. Zdolność pracodawcy	66
2. Zdolność pracownika	68
Rozdział II. Powstanie i zmiana stosunku pracy	70
§ 6. Powstanie stosunku pracy	70
I. Uwagi ogólne	71
II. Dane osobowe	72
III. Rekrutacja (nabór)	76
IV. Zawarcie umowy o pracę	77
1. Pojęcie umowy	77
2. Odgraniczenie umowy o pracę od umów o świadczenie usług	77
3. Funkcje umowy o pracę	78
4. Składniki (treść) umowy o pracę	79
4.1. Postanowienia wymagane przez ustawę	79
4.2. Postanowienia dodatkowe	82
4.3. Informowanie pracowników o warunkach wykonywania pracy	84
4.4. Pracownicy skierowani za granicę	86
5. Zakaz konkurencji	86
6. Sposób zawarcia umowy o pracę	88
7. Forma zawarcia umowy o pracę	89
V. Rodzaje umów o pracę	90
1. Uwagi wstępne	90
2. Umowa na okres próbny	92
3. Umowa na czas określony	93
4. Umowa na czas nieokreślony	95
§ 7. Nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania i spółdzielczej umowy o pracę	95
I. Uwagi wstępne	96
II. Powołanie	96
III. Wybór	98
IV. Mianowanie	98
V. Spółdzielcza umowa o pracę	99

§ 8. Nawiązanie stosunku pracy z cudzoziemcem i delegowanie pracowników	100
I. Warunki podjęcia pracy przez cudzoziemców	100
II. Obywatele UE	102
III. Warunki zatrudniania cudzoziemców	102
§ 9. Zmiana stosunku pracy	105
I. Uwagi wstępne	105
II. Porozumienie zmieniające	106
III. Wypowiedzenie zmieniające warunki pracy lub płacy	107
1. Przedmiot, definicja	107
2. Skuteczność	107
3. Skutki wypowiedzenia	108
4. Zakres	108
IV. Zmiana umówionej pracy na podstawie jednostronnych czynności pracodawcy	109
1. Uwagi ogólne	109
2. Przeniesienie pracownika do innej pracy	109
3. Powierzenie pracownikowi na okres przejściowy innej pracy	110
V. Prawo pracownika do wystąpienia z wnioskiem o zmianę warunków zatrudnienia	110
Rozdział III. Ustanie stosunku pracy	112
§ 10. Zdarzenia powodujące ustanie stosunku pracy	112
I. Czynności prawne dwustronne (porozumienie stron)	112
1. Porozumienie stron – uwagi ogólne	112
2. Rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron	113
3. Skrócenie okresu wypowiedzenia	114
4. Porozumienie pracodawców	114
II. Czynności prawne jednostronne	114
III. Zdarzenia niebędące czynnościami prawnymi	114
IV. Negatywne przesłanki rozwiązania stosunku pracy	115
§ 11. Wypowiedzenie umowy o pracę	116
I. Pojęcie i forma wypowiedzenia	116
1. Pojęcie	116
2. Forma	117
II. Okresy i terminy wypowiedzenia	118
1. Charakter prawny okresu wypowiedzenia	118
2. Długość okresu wypowiedzenia	118
3. Termin wypowiedzenia	119
III. Ograniczenia dopuszczalności wypowiedzania umów o pracę przez pracodawcę (ochrona trwałości stosunku pracy)	120
1. Uwagi wstępne	120
2. Powszechna ochrona przed wypowiedzeniem	121
3. Związkowa kontrola wypowiedzania umów o pracę	122
4. Zasadność wypowiedzenia umowy o pracę	123
IV. Szczególna ochrona przed wypowiedzeniem	125
1. Uwagi wstępne	125
2. Ograniczenie dopuszczalności wypowiedzenia ze względu na sytuację osobistą lub rodzinną pracownika	126

3. Ograniczenia dopuszczalności wypowiedzania (rozwiązywania) umów o pracę ze względu na pełnione funkcje	128
V. Rozwiązanie stosunku pracy w wyniku wypowiedzenia warunków pracy lub płacy	130
1. Zakres ochrony powszechnej	130
2. Zasadność wypowiedzenia	130
3. Konsultacja ze związkami zawodowymi	131
4. Ochrona szczególna	131
5. Roszczenia pracownika	132
VI. Roszczenia pracownika w razie bezprawnego wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę	133
1. Uwagi wstępne	133
2. Wybór roszczenia	134
3. Orzeczenie o bezskuteczności wypowiedzenia lub przywróceniu pracownika do pracy	134
4. Wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy	136
5. Odszkodowanie z tytułu bezprawnego wypowiedzenia	137
6. Roszczenia pracowników na podstawie Kodeksu cywilnego	138
§ 12. Zwolnienia z przyczyn nie dotyczących pracowników	138
I. Uwagi ogólne	138
II. Przyczyny zwolnień	139
III. Pojęcie i tryb zwolnienia grupowego	140
IV. Ograniczenie ochrony trwałości stosunku pracy	141
V. Odprawa	143
VI. Ponowne zatrudnienie	143
§ 13. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia	144
I. Pojęcie i forma	144
1. Pojęcie	144
2. Forma	144
II. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracodawcę	145
1. Uwagi wstępne	145
2. Przesłanki dopuszczalności niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę	146
2.1. Przyczyny zawinione przez pracownika	146
2.2. Przyczyny niezawinione przez pracownika	149
3. Związkowa kontrola rozwiązywania umów o pracę bez wypowiedzenia	151
III. Roszczenia pracowników w razie niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia	152
1. Uwagi wstępne	152
2. Przywrócenie pracownika do pracy	152
3. Wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy	153
4. Odszkodowanie	153
IV. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika	154
1. Przesłanki	154
2. Termin i forma	155
3. Skutki	155
4. Odpowiedzialność odszkodowawcza pracownika	156
5. Inne przypadki	156

§ 14. Rozwiązanie terminowej umowy o pracę	156
I. Rozwiązanie umowy zawartej na okres próbny	157
II. Rozwiązanie umowy zawartej na czas określony	157
III. Przedłużenie czasu trwania umowy do dnia porodu	157
§ 15. Rozwiązanie stosunku pracy z powołania, wyboru lub mianowania	158
I. Rozwiązanie stosunku pracy z powołania	158
1. Odwołanie	158
2. Ochrona przed rozwiązaniem stosunku pracy	159
3. Roszczenia służące odwołanemu pracownikowi	159
II. Rozwiązanie stosunku pracy z wyboru	160
III. Rozwiązanie i wygaśnięcie stosunku pracy z mianowania	160
§ 16. Wygaśnięcie stosunku pracy	161
I. Uwagi wstępne	161
II. Tymczasowe aresztowanie	162
III. Śmierć pracownika	163
IV. Śmierć pracodawcy (właściciela zakładu pracy)	164
V. Roszczenia pracownika w razie naruszenia przez pracodawcę przepisów o wygaśnięciu stosunku pracy	165
§ 17. Obowiązki i uprawnienia pracodawcy w związku z ustaniem stosunku pracy ..	165
I. Obowiązek udzielenia pracownikowi zwolnienia na poszukiwanie pracy, zwolnienie od pracy w okresie wypowiedzenia i udzielenie urlopu wypoczynkowego	165
II. Obowiązek wydania pracownikowi świadectwa pracy	166
1. Wydanie i sprostowanie świadectwa pracy	166
2. Treść świadectwa pracy	167
3. Roszczenia pracownika w razie niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa pracy	168
3.1. Sprostowanie wadliwego świadectwa.....	168
3.2. Odszkodowanie	169
Rozdział IV. Treść stosunku pracy	170
§ 18. Prawa i obowiązki stron w stosunkach pracy (wiadomości ogólne)	170
I. Uwagi wstępne	171
II. Wzajemne prawa stron	173
1. Uwagi ogólne	173
2. Prawo do zatrudnienia na stanowisku odpowiadającym umówionej pracy	174
3. Prawo pracownika do wynagrodzenia odpowiadającego rodzajowi pracy	174
4. Prawo do korzystania z wyników pracy pracownika	174
5. Uprawnienia kierownicze	175
III. Obowiązki pracodawcy	176
1. Obowiązki z art. 22 KP	176
2. Obowiązki stanowiące zasady prawa pracy	176
3. Obowiązki szczegółowe	178
4. Ochrona prywatności pracownika	179
5. Kontrola trzeźwości	180
IV. Obowiązki pracownika	181
1. Podstawowe obowiązki pracownika	181

2. Obowiązki porządkowe	181
3. Obowiązek dbałości o dobro zakładu pracy	182
4. Obowiązek przestrzegania tajemnicy	183
5. Obowiązek stosowania się do poleceń pracodawcy	183
6. Obowiązki pracownika a krytyka pracodawcy i ujawnianie nieprawidłowości	184
V. Umowne ustalanie treści stosunku pracy	185
§ 19. Miejsce pracy	186
I. Uwagi ogólne	186
II. Pojęcie miejsca pracy	186
III. Miejsce wykonywania czynności pracowniczych	188
§ 20. Czas pracy	188
I. Uwagi ogólne	189
II. Pojęcie czasu pracy	189
III. Wymiar (norma) i rozkład czasu pracy	192
IV. Przerwy w pracy i okresy odpoczynku	194
1. Przerwy w pracy	195
2. Okresy odpoczynku	195
V. Ustalanie rozkładu czasu pracy	196
VI. Ewidencja czasu pracy	197
VII. Praca w godzinach nadliczbowych	197
1. Pojęcie pracy w godzinach nadliczbowych	197
2. Ograniczenie dopuszczalności zatrudniania pracowników w godzinach nadliczbowych	198
3. Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych	199
VIII. Praca w nocy, w niedziele i święta	200
IX. Czas pracy pracowników zarządzających	202
§ 21. Urlop wypoczynkowy i inne przerwy w wykonywaniu pracy	203
I. Uwagi wstępne	203
II. Urlopy pracownicze	204
1. Pojęcie i rodzaje	204
1.1. Urlop wypoczynkowy	204
1.1.1. Uwagi wstępne.....	204
1.1.2. Nabycie prawa do urlopu	205
1.1.3. Wymiar urlopu	205
1.1.4. Urlop proporcjonalny	206
1.1.5. Zasady udzielania i korzystania z urlopów	207
1.1.5.1. Udzielenie urlopu	207
1.1.5.2. Charakter prawny planu urlopów	208
1.1.5.3. Zmiana terminu	208
1.1.5.4. Urlop w okresie wypowiedzenia	209
1.1.5.5. Podział urlopu	209
1.1.5.6. Odwołanie z urlopu	210
1.1.6. Wynagrodzenie za czas urlopu i ekwiwalent za niewykorzystany urlop	210
1.1.6.1. Wynagrodzenie za czas urlopu	210
1.1.6.2. Ekwiwalent za niewykorzystany urlop	210
1.1.6.3. Przedawnienie roszczenia urlopowego	211
1.2. Urlop bezpłatny	212

III. Zwolnienia od pracy (urlopy okolicznościowe)	213
IV. Przerwy z przyczyn uniemożliwiających stawienie się do pracy (usprawiedliwiona nieobecność w pracy)	213
1. Nieobecność w pracy lub spóźnienie	213
2. Przyczyny uzasadniające nieobecność pracownika w pracy	214
3. Obowiązki pracownika	214
V. Zwolnienie od pracy w związku z siłą wyższą	215
§ 22. Wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia związane z pracą	215
I. Ogólna charakterystyka wynagrodzenia za pracę	216
II. Przedmiot wynagrodzenia za pracę	218
1. Praca wykonana.....	218
2. Czas niewykonywania pracy	218
III. Warunki wynagrodzenia za pracę	220
1. Pojęcie	220
2. Ustalenie i zmiana warunków wynagrodzenia za pracę	220
IV. Składniki wynagrodzenia za pracę	222
1. Uwagi wstępne	222
2. Wynagrodzenie zasadnicze	223
3. Dodatkowe składniki wynagrodzenia za pracę	223
3.1. Premia	224
3.2. Prowizja	225
4. Dodatki do wynagrodzenia podstawowego	225
V. Prawna ochrona wynagrodzenia za pracę	226
1. Uwagi wstępne	226
2. Ograniczenia swobody dysponowania prawem do wynagrodzenia za pracę	227
3. Ograniczenia dopuszczalności tzw. potrąceń z wynagrodzenia za pracę	227
4. Termin, miejsce i forma wypłaty wynagrodzenia	230
5. Sankcje z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązku zapłaty wynagrodzenia za pracę	231
VI. Inne świadczenia związane z pracą	232
1. Uwagi ogólne	232
2. Świadczenia kompensacyjne	232
3. Odprawy	232
4. Wypłaty z zysku	233
§ 23. Ochrona roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy	233
I. Fundusz gwarancyjny	234
II. Zakres podmiotowy	234
III. Pojęcie niewypłacalności	235
IV. Świadczenia gwarancyjne	236
§ 24. Staż pracy	236
Rozdział V. Odpowiedzialność stron w stosunkach pracy	240
§ 25. Ogólna charakterystyka odpowiedzialności pracowników i pracodawcy	240
§ 26. Odpowiedzialność pracownicza	241
I. Odpowiedzialność porządkowa	241
1. Ogólna charakterystyka	241
2. Przesłanki odpowiedzialności	242

3. Kary porządkowe	242
4. Tryb postępowania przy wymierzaniu kar oraz ich uchylanie i zatarcie	243
II. Odpowiedzialność materialna	244
1. Ogólna charakterystyka	244
2. Podstawy odpowiedzialności	245
3. Przesłanki odpowiedzialności	246
4. Naprawienie szkody	248
5. Odpowiedzialność za mienie powierzone pracownikowi	250
5.1. Podstawa i przesłanki	250
5.2. Zakres powierzania mienia	251
5.3. Zakres odpowiedzialności	252
6. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez kilku pracowników ...	252
7. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej	254
§ 27. Odpowiedzialność pracodawcy	254
I. Odpowiedzialność majątkowa pracodawcy	255
1. Uwagi ogólne	255
2. Odpowiedzialność kontraktowa i deliktowa	255
3. Odpowiedzialność za szkodę w mieniu pracownika	256
II. Odpowiedzialność za wykroczenia i przestępstwa przeciwko prawom pracownika	258
1. Ogólna charakterystyka	258
2. Odpowiedzialność za wykroczenia	258
3. Odpowiedzialność za przestępstwa	260
4. Postępowanie w sprawach o wykroczenia i przestępstwa przeciwko prawom pracownika	261
Rozdział VI. Ochrona pracy	263
§ 28. Powszechna ochrona pracy	263
I. Pojęcie ochrony pracy	263
II. Obowiązki pracodawcy w zakresie ochrony pracy	264
1. Uwagi ogólne	264
2. Obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy	264
3. Szkolenie i informacja o ryzyku zawodowym	266
4. Profilaktyczna ochrona zdrowia	266
5. Służba i komisja bezpieczeństwa i higieny pracy	267
III. Obowiązki i prawa pracowników w zakresie ochrony pracy	268
IV. Odpowiedzialność pracowników za naruszenie przepisów i zasad ochrony pracy	269
§ 29. Uprawnienia związane z rodzicielstwem	270
I. Uwagi ogólne	271
II. Ochrona zdrowia kobiety w ciąży i karmiącej	272
III. Urlop macierzyński, rodzicielski i ojcowski	273
IV. Urlop wychowawczy	275
V. Urlop opiekuńczy	275
VI. Szczególna ochrona trwałości stosunku pracy	276
VII. Ochrona przed zmianą stosunku pracy	278
VIII. Uprawnienia z tytułu opieki nad dziećmi	279
§ 30. Zatrudnianie młodocianych	280

I. Zasady ogólne	280
II. Umowy w celu przygotowania zawodowego	281
1. Uwagi ogólne	281
2. Treść i forma umowy o pracę	281
3. Rozwiązanie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego	282
III. Zatrudnianie młodocianych przy wykonywaniu lekkich prac	283
IV. Ochrona zdrowia młodocianych	283
V. Obowiązek doksztalcania się młodocianego	285
VI. Praca dzieci	285
§ 31. Kontrola i nadzór nad przestrzeganiem przepisów i zasad ochrony pracy	285
I. Uwagi wstępne	286
II. Państwowa Inspekcja Pracy	286
1. Organizacja Państwowej Inspekcji Pracy	286
2. Kompetencje Państwowej Inspekcji Pracy	287
III. Społeczna inspekcja pracy	288
Rozdział VII. Spory ze stosunku pracy	290
§ 32. Rozpatrywanie sporów ze stosunku pracy	290
I. Uwagi ogólne	290
II. Komisje pojednawcze	291
III. Postępowanie pojednawcze	292
IV. Ustrój sądów pracy	292
V. Właściwość sądów pracy	295
1. Właściwość rzeczowa	295
2. Właściwość miejscowa	296
3. Jurysdykcja krajowa	296
VI. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy	297
VII. Mediacja	300
VIII. Sąd polubowny	301
IX. Wykonywanie orzeczeń i ugód	302
§ 33. Przedawnienie i terminy zawite	303
I. Uwagi wstępne	303
II. Przedawnienie roszczeń	304
1. Istota i cele przedawnienia	304
2. Przedmiot przedawnienia	305
3. Terminy przedawnienia	305
4. Bieg przedawnienia	306
III. Terminy zawite	308
Rozdział VIII. Zbiorowe prawo pracy	310
§ 34. Ogólna charakterystyka zbiorowego prawa pracy	310
I. Pojęcie i zakres zbiorowego prawa pracy	311
II. Ewolucja zbiorowego prawa pracy w Polsce	314
§ 35. Związki zawodowe	315
I. Wprowadzenie	316
II. Swoboda zrzeszania się w związki zawodowe (wolność związkowa)	316
1. Uwagi ogólne	316
2. Zakres podmiotowy wolności związkowej	317
3. Swoboda tworzenia i wyboru związków zawodowych	318

4. Zakaz dyskryminacji	318
5. Negatywna wolność związkowa	318
6. Samorządność i niezależność związku	319
7. Granice wolności związkowej	320
8. Gwarancje materialne	320
III. Tworzenie i rozwiązywanie związku zawodowego	320
IV. Przedmiot działalności związkowej	322
V. Uprawnienia związków zawodowych	322
VI. Reprezentatywność związków zawodowych	325
VII. Uprawnienia i ochrona działaczy związkowych	327
1. Prawa działaczy związków zawodowych	327
2. Ochrona trwałości stosunku pracy	328
VIII. Skutki naruszenia prawa związkowego	330
§ 36. Organizacje pracodawców	331
I. Uwagi ogólne	331
II. Swoboda zrzeszania się pracodawców	332
III. Zadania organizacji pracodawców	333
IV. Tworzenie organizacji pracodawców	333
V. Uprawnienia organizacji pracodawców	333
§ 37. Rokowania i układy zbiorowe pracy	334
I. Pojęcie i charakter prawny układu zbiorowego pracy	335
II. Zakres stosowania układów	336
III. Przedmiot układu	337
IV. Strony układu	339
1. Zdolność układowa pracodawców	339
2. Zdolność układowa pracowników	340
3. Reprezentatywność związku	340
V. Zakres podmiotowy układu	342
VI. Rokowania układowe	343
VII. Zawarcie, rejestracja i rozwiązanie układu	346
VIII. Autonomia (swoboda) układowa	347
IX. Zmiany organizacyjne stron układu	348
1. Połączenie lub podział organizacji	348
2. Rozwiązanie organizacji	348
3. Przejście zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę	348
X. Układ a umowa o pracę	349
XI. Praktyka układowa	349
§ 38. Spory zbiorowe	350
I. Pojęcie i przedmiot sporu zbiorowego	351
II. Strony sporu zbiorowego	352
III. Rozwiązywanie sporu zbiorowego	353
1. Uwagi wstępne	353
2. Rokowania	354
3. Mediacja	354
4. Arbitraż	354
5. Ograniczenie akcji strajkowej	355
IV. Prawo do strajku	355
1. Pojęcie i zakres podmiotowy	355
2. Przesłanki strajku legalnego	356

3. Zasady prowadzenia strajku	357
4. Sytuacja pracownika w czasie strajku	357
5. Odpowiedzialność za naruszenie ustawy	358
§ 39. Rady pracowników	359
I. Uwagi ogólne	359
II. Wybór rady pracowników	360
III. Informacja i konsultacja	360
IV. Informacje poufne	361
V. Naruszenie obowiązków	362
VI. Rada pracowników a inni pozazwiązkowi przedstawiciele pracowników ..	362
VII. Rada pracowników a związki zawodowe	363
VIII. Europejskie rady zakładowe	364
Rozdział IX. Zatrudnienie atypowe	366
§ 40. Ogólna charakterystyka	366
§ 41. Praca tymczasowa	369
I. Podstawa i charakter pracy	369
II. Warunki pracy	370
III. Przeciwdziałanie nadużywaniu pracy tymczasowej	371
§ 42. Praca zdalna	372
I. Cel i podstawy prawne	372
II. Pojęcie i zakres pracy zdalnej	375
III. Obowiązki i prawa pracodawcy	377
IV. Zakaz mniej korzystnego traktowania i dyskryminacji	379
V. Okazjonalna praca zdalna	379
VI. Praca zdalna na polecenie pracodawcy	380
§ 43. Praca za pośrednictwem platform cyfrowych	380
Rozdział X. Pracownicze ubezpieczenia społeczne	386
§ 44. Ogólna charakterystyka pracowniczego ubezpieczenia społecznego	386
I. Związki prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	386
II. Cechy ubezpieczenia społecznego pracowników	387
III. Podstawy prawne	388
IV. Stosunek ubezpieczenia społecznego	388
V. Obowiązek ubezpieczeniowy	388
VI. Składka	389
1. Podstawa wymiaru	389
2. Wysokość składki	390
3. Podział składki	390
4. Skutki nieopłacenia składek lub opłacenia ich w zaniżonej wysokości	391
§ 45. Ubezpieczenie chorobowe	391
I. Uwagi wstępne	391
II. Zasiłek chorobowy	392
1. Nabycie	392
2. Okres zasiłkowy	392
3. Wymiar	392
4. Pozbawienie prawa do zasiłku	393
III. Inne świadczenia związane z chorobą	393

1. Świadczenie rehabilitacyjne	393
2. Zasiłek wyrównawczy	393
IV. Zasiłek macierzyński	394
V. Zasiłek opiekuńczy	394
VI. Postępowanie w sprawie zasiłków	394
§ 46. Ubezpieczenie emerytalne	395
I. Emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (I filar)	395
1. Nabycie i wysokość emerytury	395
2. Emerytura dla ubezpieczonych urodzonych przed 1.1.1949 r.	396
II. OFE, IKE, IKZE i PPK	396
III. Pracownicze programy emerytalne (PPE)	397
§ 47. Ubezpieczenie rentowe	397
I. Renta z tytułu niezdolności do pracy	397
1. Warunki nabycia	397
2. Niezdolność do pracy	398
3. Staż ubezpieczeniowy	398
4. Wysokość renty	398
II. Renta rodzinna	399
1. Warunki, jakie musi spełnić zmarły żywiciel	399
2. Krąg uprawnionych	399
3. Wysokość renty	400
4. „Renta wdowia”	400
III. Zasiłek pogrzebowy	400
IV. Postępowanie w sprawie emerytur i rent	401
V. Zawieszenie lub zmniejszenie świadczeń	401
§ 48. Ubezpieczenie wypadkowe	402
I. Uwagi wstępne	402
II. Pojęcie wypadku przy pracy i choroby zawodowej	402
1. Wypadek przy pracy	402
2. Wypadki zrównane z wypadkami przy pracy	405
3. Choroba zawodowa	405
III. System kompensacji szkód	405
IV. Wyłączenie odpowiedzialności za wypadek	406
V. Świadczenia powypadkowe	407
1. Jednorazowe odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu	407
2. Jednorazowe odszkodowanie z tytułu śmierci pracownika	408
3. Świadczenia rentowe i inne świadczenia	408
4. Odszkodowanie za przedmioty utracone lub uszkodzone	409
VI. Wypadek w drodze do pracy i z pracy	409
VII. Postępowanie w sprawie wypadku przy pracy, wypadku w drodze do pracy lub z pracy lub choroby zawodowej	410
Indeks rzeczowy	411